

TÁMOP-3.1.4/08/2 –2008-0136

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap támogatásával valósul meg

Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása

postai cím: 6640 Csongrád Kossuth tér 7.

telefon: +36 (63) 571-946

web: www.csongradikisterseg.hu

A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS BEVEZETÉSE A CSONGRÁDI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA INTÉZMÉNYEIBEN

INTÉZMÉNYI INNOVÁCIÓ

A környezettudatos magatartás kialakításának programja

2010.

Intézményünket Csongrád megye három kis településének- Csanytelek, Tömörkény, Felgyő- óvodái alkotják.

A helyi sajátosságokhoz, adottságokhoz igazodva mindhárom tagintézmény megtartja egyéni arculatát. Minden tagintézmény élén szakmai vezető irányításával működik az óvodai nevelés.

Helyzetelemzés

Óvodánk Csongrád megye északi részének 3000 lelket számláló kis településén található. Nagyságát tekintve országunk egyik leghosszabb falva a Tisza partján.

Népességét tekintve sok idős ember él, de fiatal családok is letelepülnek, akik nagy része bevándorló. A munkalehetőség kevés, ezért az emberek nagy része főlíás és üvegházás zöldség-, virágtermesztéssel, gazdálkodással foglalkozik.

Utcái rendezettek, virágosak, a falu kis részén tájvédelmi körzet is megtalálható. Községünkben egy óvoda működik, így a szülőknek nincs lehetőségük az óvodaválasztásra, de igényeikhez igazodva, velük együttműködve vállaljuk a gyermekek nevelését.

1990 óta évi 100-120 a beíratott gyermeklétszámunk, kiket 4 csoportban helyeztünk el, kor és fejlettség szerint. Homogén csoportokat szerveztünk, a gyermekek életritmusa, érdeklődése, terhelhetősége miatt. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek kortárs kapcsolatai fejlődjenek, tehát a korcsoportba sorolás legfontosabb szempontja az óvodában a biológiai életkor.

Az óvoda koncepciója

*"Úgy érezzük, hogy amit teszünk csak egy csepp a tengerben.
Anélkül a csepp nélkül azonban sekélyebb volna a tenger."
(Kalkuttai Teréz anya)*

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy óvodánkban olyan szeretetteljes légkör uralkodjon, ahol előtérbe kerül az egyéni képességfejlesztés, az érzelmi biztonságot nyújtó, a gyerekek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó óvodai nevelés.

Az optimális környezetből érkező „átlagos” képességű, tehetséges, vagy a hátrányos szociokulturális közegben nevelkedett gyermekek esetében is tudatosan, tervszerűen segíti

programunk a szociális és értelmi képességek kibontakoztatását, az iskolai beilleszkedéshez szükséges pszichikus funkciók fejlesztését. Mindezek megvalósítását a családdal szorosan együttműködve tervezzük.

2004-ben a program módosításakor a törvényi előírásoknak megfelelően a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését a programunkba beillesztettük. A személyi és tárgyi feltételek ismeretében meghatároztuk, hogy milyen SNI gyermekeket van módunkban integrálni. Teljes integrációt alkalmazunk, amelynek keretében az SNI kisgyermek minden idejét együtt tölti ép társaival.

„Akit együttérzésből szeretünk, azt nem szeretjük igazán.”

(Kundera, Milan)

A helyi adottságokat maximálisan kihasználva a mindennapok szervezésében a családok bevonásával törekszünk, hogy minél több élményhez, a dolgok sokoldalú meg tapasztalásával neveljük természetszeretetre-védelemre is.

„Csak, mert valaki nem úgy szeret, ahogy te akarod, az még nem jelenti azt, hogy nem szeret téged szíve minden szeretetével.”

(Gabriel García Márquez)

Gyermekképünk

„Sok van mi csodálatos, de az embernél nincs semmi csodálatosabb.”

(Szophoklész Antigoné)

Komplex nevelői hatásokkal biztosítjuk, hogy az óvodánkba járó gyermekek öntevékeny, boldog, alkotni tudó személyiséggé váljanak. Szeretnénk, ha olyan tulajdonsággal rendelkeznének gyermekeink, amelyek az eredményes életvezetés szempontjából lényegesek: elfogadják a másságot, ismerik és képesek kielégíteni saját szükségleteiket, nyitottak, eredményesen kommunikálnak, tudnak együttműködni társaikkal, testi-lelki harmóniában vannak önmagukkal és környezetükkel. Fejlődésük önmagukhoz mértén folyamatos.

Hisszük és tudjuk, hogy amit a gyermekek az óvodában kapnak, életük legmeghatározóbb és legmélyebb emléke lesz- ha nem is mindig tudatosan- az összes nevelő hatás közül. Ezért létfontosságú, hogy milyen ingerhatás éri őket a fejlődés korai szenzitív periódusában.

Pedagógusképünk

*„Embert nevelni a legszebb hivatás,
Légy nemes, gazdag lelkű ember,
Hogy emberré tehess másokat
A magad embersége által.”
(Móricz Zsigmond)*

A gyermekek szeretete elsődleges. Magatartása legyen határozott, ugyanakkor barátságos, szeretetteljes, és őszinte. Mindig megértésre és toleranciára törekedjék, a gyerekekkel igazságosan és differenciáltan, egyéni sajátosságaikhoz alkalmazkodva bánják. Legyen kreatív, törekedjék munkájában a komplexitásra, jellemezze pedagógiai optimizmus, a fejlődőképesség igénye. Beszéde legyen modell értékű, rendelkezzen megosztott figyelemmel és magas szintű empatikus képességgel.

A pedagógusok munkáját a nevelés egyéb résztvevői is segítik.

Programunk célkitűzései

Programunk a 3-8 éves korú gyermekek harmonikus és sokoldalú személyiségfejlesztését vállalja fel.

A gyermekhez, mint egyedi, mással nem helyettesíthető individuumokhoz és szociális lényekhez, az életkori sajátosságok, és az egyéni szükségletek ismeretében közelít. A tevékenységek tudatos befolyásolásával segíti a személyiség kibontakoztatását, tekintettel az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra.

Mindezek figyelembevételével feladataink:

Nevelési feladataink

„Tökéletes emberek nincsenek a világon, de tökéletesíthetők mindannyian.”

(Jókai Mór: Rákóczy fia)

- ❖ Egészséges életmód, életvitel kialakítása
- ❖ Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása
- ❖ Az értelmi fejlesztés megvalósítása játékkal, játékon keresztül
- ❖ Környezetünk védelmének, szeretetének megalapozása
- ❖ Anyanyelvi nevelés, a kommunikációs képességbeli problémák megoldása érdekében

Motiváció a Kompetencia alapú óvodai programcsomag bevezetésére

*"Mi magunk legyünk az a változás, melyet látni szeretnénk a világban."
(Mahátma Gandhi)*

Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása pályázaton támogatást nyert óvodánk modernizációjára és férőhelybővítésére.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A munkálatok 2009. június 15-én megkezdődtek. Nemcsak óvodánk épülete újul meg, hanem mi óvodapedagógusok is arra törekszünk, hogy szakmai munkánk minél színvonalasabb legyen, minél hatékonyabb és újabbnál-újabb tartalommal bővüljön.

Erre lehetőségünk adódott, hiszen a Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása Intézményeinek sikeres pályázatának köszönhetően / TÁMOP 3.1.4 / mi is a nyertes intézmények között tudhatjuk magunkat.

2009. szeptember 16-án óvodánkban megtartottuk a Kompetencia Alapú Oktatás projektnyitó rendezvényét. A szakmai délutánon gyakorlati útmutatást kaphattunk a projekt megvalósításáról, a program sokszínűségéről, a benne rejlő lehetőségekről.

Nevelőtestületünk új lendülettel és várakozással telve néz a jövőbe, hogy –e projektet minél képzetesebben és magasabb színvonalú pedagógiai munka során valósíthassa meg fokozatosan, az óvoda minden csoportjában.

*„ Mindegy, hogy képességeid mekkorák,
fő, hogy a tőled telhető legjobbat formáld
belőlük és általuk.”*

(Weöres Sándor)

A Környezeti Munkaközösség eddigi munkái a környezettudatos magatartás kialakításában.

Óvodánkban olyan témakörökkel foglalkozunk, melyek segítségével gazdag tevékenységrendszerbe ágyazva, megannyi természetes élethelyzetben a tapasztalatszerzés lehetővé válik.

A gyermek-és környezete kapcsolat áthatja az óvodai életünk egészét, nincs olyan mozzanata a mindennapoknak, amelyben ne lenne jelen valamilyen módon a környezettel való aktív foglalkozás.

A témakörök megválasztásánál figyelembe vesszük a természeti és társadalmi környezetünk adta lehetőségeket, és a többi tevékenységeinket is e témákhoz csoportosítjuk.

(ének, mese-vers, vizuális, matematika)

Munkánkat a Környezeti Munkaközösség működése segíti.

Óvodánkban 2002-ben alakult meg a munkaközösség, mely a környezettudatos magatartásban játszik nagy szerepet. Főként a természeti és társadalmi környezetben adódó tapasztalatszerzésre fekteti a hangsúlyt.

PL.:

- élettelen természet anyagaival való ismerkedés
- az élettelen természet változásainak-időjárás, évszakok megfigyelése
- településünk állat és növényvilága (Tisza, ártéri erdő, halastó növény és állatvilága) változásainak megfigyelése a különböző évszakokban
- növények, állatok tulajdonságai, életmódjuk, környezetük, az ember testrészei, külső tulajdonságai, érzékszervek

A Munkaközösség tevékenységei közé tartozik még a természetvédelmi napokról való megemlékezés is.

- Föld Napja (április 22)
- Víz Napja (március 22)
- Madarak-Fák Napja (május 12)
- Állatok Világnapja (október 4)
- Környezetvédelmi Világnap (június 9)

Az Innováció lehetőségei

A TÁMOP-3.1.4.Kompetencia Alapú Oktatási program bevezetésével óvodánkknak lehetősége nyílik helyi innováció összeállítására.

Korszerűsége és újszerűsége abban rejlik, hogy e projekt alkalmazása más módszereket és technikát igényel.

A projekt olyan újszerű módszerek és technikák alkalmazását teszi lehetővé, ahol a cselekvő, felfedező magatartás kerül előtérbe a megismerő folyamatban.

Pl.:

- tevékenység, cselekvés közben ismeri meg a világot
- nagyobb teret ad a gyermeki aktivitásnak, önállóságnak

- megismerés a természetben, élethelyzetekben zajlik
- módszerei között szerepel: megfigyelés, kísérlet, mérések, vizsgálat

Lényeges a cselekvés, a szemlélet és a szóbeli közlés egysége, az óvodapedagógusok és a szülők személyes példaadása, amellyel viselkedési mintát nyújtanak a gyerekeknek. -fontos feltétele: az ösztönző pedagógusi stílus.

A foglalkozások alatt különös figyelmet fordítunk a gyermekek egyéni fejlődésének eltérő ütemére és a differenciálás tudatos érvényesítésére a fejlesztési folyamatban. Fontos, hogy a

gyermekhez kellő időben jusson el a fejlesztő hatás, és akkor amikor arra neki szüksége van, amikor őt fejleszti.

A gyermekek kérdéseikre mindig életkoruknak megfelelő, de mégis tudományos megalapozottságú választ kapnak.

Céljaink a környezettudatos magatartás kialakítása során

A környezettudatos megismerésére nevelés célja , hogy kis lépésekben tanítsa meg, hogyan kell tudatosan együtt élni környezetünkkel, hogyan kell védeni azt, miközben nem mondunk le a csodálatos emberi felfedezések nyújtotta lehetőségekről.

Az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat, a gyermekeket körülvevő és a tágabb természeti, társadalmi környezet megismerése. Ezeket az ismereteket tapasztalatszerzés útján sajátítják el. Tapasztalatokat alkalmi és folyamatos megfigyelésekkel szereznek a gyerekek, főként szabadban, terepen, helyszíneken.

Cél:

- Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedésformák kialakítása, amelyek meghatározzák a természet és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus együttélést.
- Nevelésünk folyamatában olyan ismeretek átadása, amelyek lehetővé teszik olyan jellemvonások alakítását, amelyek alkalmassá teszik a gyermeket arra, hogy életkoruknak megfelelő tevékenységekben részt vegyenek, s hatékonyan közreműködjenek környezetükben.
- Olyan gyerekek nevelése, akik a mindennapi életük során a tőlük telhető legtöbbet teszik a környezetükért.
- A természethez fűződő pozitív kapcsolat alakítása, az élet tiszteletére, a növények, állatok szeretetére nevelés. A természeti viszonyok, kölcsönhatások felismertetése.
- A gyermekek érezzék és értsék az emberi munka szépségét, az emberi leleményességet. Fedezzék fel az emberi és tárgyi világ kapcsolatát. Alapozódjanak meg a környezetvédelemmel kapcsolatos szokásformák.
- Mentálhigiénés egészség elősegítése, kialakítása.

Ezeket a célokat úgy érhetjük el, ha a gyermekeinket már óvodába járásuktól kezdve a természet szeretetére és óvására neveljük. Ha felhívjuk figyelmüket arra, hogy az életüket megkönnyítő és kényelmesebbé tevő mesterséges anyagok használata során a lehető legkevesebb sérülést okozzuk az ökológiai egyensúlyban. Ha rámutatunk a hulladékok szelektálásának és újrahasznosításának fontosságára. Ha az állatok szeretetére, védelmére és gondozására neveljük őket.

Így hangolódni rá a környezettudatos magatartásra, amely további életükben is meghatározó lehet.

A környezettudatosság olyan magatartásforma, amelynek feltétele, hogy az ember a környezet részének tekinti magát, cselekvő módon óvja azt.

A célok elérésére kitűzött feladataink

- Az óvodába lépéskor biztosítjuk, hogy kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket, mert ez segíti szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását; lehetőséget, teret ad énérvényesítő törekvéseinek.

-A szocializálódás – a környezeti nevelés céljának és feladatának megvalósítása szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő, közös tevékenységek gyakorlása

- A közösen végzett tevékenységek segítsék elő a szocializációs folyamatot, segítsék elő a kívánatos emberi kapcsolatok alakulását, formálják a gondolkodásmódot a megtapasztalások útján.

- Törekszünk az óvoda és a család együttműködésére; arra, hogy a gyerekek „neveljék” szüleiket, vigyék haza az óvodában kialakított környezetbarát szokásokat.

Már az óvodába lépés előtt a családban megkezdődik az érzelmi vonzódás, az érdeklődés felkeltése a természet iránt. A családra építve óvodánkban ezt tovább folytatva alakítjuk ki azoknak a szokásoknak a körét, amelyek biztos alapot adhatnak az iskolai környezeti oktató-nevelő munkához, a korszerű környezeti kultúra kialakulásához.

- A gyermeki megismerési vágy kielégítése.

- Lehetőségadás a mind több érzékszervvel való megtapasztalásra, a többszemponútú megfigyelésre, ezáltal a gondolkodási képességek fejlesztésére

- Pozitív attitűdök kialakítása az élő és élettelen természet iránt. -

Az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseinek megláttatása a helyi sajátosságok felhasználásával

-A gyermekek közvetlen környezetében lévő világ értékeinek megismertetése, megszerettetése.

- Ki kell alakítani a környezeti problémák felismerésének, megoldásainak jártasságait, készségeit.

- Felelősségtudat alakítása a közvetlen környezet rendjének megtartásáért (hulladék-elhelyezés, környezetesztétika) Környezetvédelem, környezetalakítás.

- A szépségre, harmóniára, tisztaságra való igény felkeltése.

- Esztétikai ízlésformálás: tevőleges részvétel a környezet ápolásában, szépítésében.
  - Környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megtapasztalása.

  - Életvezetési ismeretek és készségek elsajátításával a mentálhigiénés egészség minőségi javítása. A gyermekek legyenek gyakorlatiasabbak a lelki egészség megőrzésében, alakítsák igényesebben önmagukról alkotott képüket.
  - Tapasztalatszerzési, cselekvési, gyakorlási lehetőség biztosítása a hatékony kommunikáció és kifejezőkészség, az érzelmek feldolgozása, a feszültségkezelés, a társasági alkalmazkodás, véleményalkotás, problémamegoldás, döntéshozás, magabiztosság stb. terén.
  - Problémaérzékeny és problémamegoldásra is képes gyermekek nevelése.
  - Részt vesznek elemi természetvédelmi tevékenységekben (téli madárvédelem, az élőlények óvása).
  - A környezettudatos életvitel kialakítása (energiával, vízzel, árammal való takarékoskodás, a pazarlás elkerülése)
  - Jól használják az ismert kifejezéseket.
  - Összehasonlítanak mennyiségeket.
  - Megfelelő szöveget alkotnak a mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről.
  - Az óvodai élet természetbarát, környezetbarát szemléletet sugallva segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség stb.) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat stb.) fejlődését.
  - A tanulás, a környezeti nevelés tervezése során óvodánk törekszik a következő közös élményeket biztosító tevékenységek megteremtésére, megszervezésére:
    - a) növények és állatok elhelyezése, gondozása az óvodában;
    - b) az óvoda kertjének (pl. virágos, gyógynövényes) a környezeti nevelés feladatainak megvalósítását is biztosító ki-, illetve átalakítása, az életkornak megfelelő tevékenységek folyamatos végzése;
    - c) séták, kirándulások szervezése olyan helyszínekre, élőhelyekre, ahol jól megfigyelhetők a természet változásai, az élő és élettelen környezeti tényezők közötti kölcsönhatások;
- A megvalósulás feltétele az óvodapedagógusok folyamatos önképzése, a környezeti nevelési feladatokra fölkészítő továbbképzéseken való részvétel.

TÁMOP-3.1.4/08/2 –2008-0136

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap támogatásával valósul meg

Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása

postai cím: 6640 Csongrád Kossuth tér 7.

telefon: +36 (63) 571-946

web: www.csongradikisterseg.hu

A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS BEVEZETÉSE A CSONGRÁDI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA INTÉZMÉNYEIBEN

Érvényes szempontok az ellenőrzés s értékelés folyamatában

- A központban a gyermek áll-e?
- A gyermeknek segítséget nyújtott -e?
- Eredményes-e a nevelőmunkában?
- A pedagógusok a programba jól beilleszthetően tudják-e használni?
- A környezet elvárásainak megfelel-e?
- A szülők észrevételeit figyelembe veszi- e?
- Kell-e változtatni rajta?
- Széles körben alkalmazható-e?
- Értékeket közvetített-e?
- Megfelelőek-e a segédeszközök?
- A komplex óvodai nevelést figyelembe veszi-e?

A környezettudatos magatartás kialakításának éves programterve

Az évszakok tevékenységei		
Ősz	Tél	Tavaszi - Nyári
Veteményes kertünk, játszóudvarunk rendben tartása.	-Időjárás változásainak figyelemmel kísérése -Madáretetés, madáreleségről való gondoskodás -Természetsarok évszaknak megfelelő átrendezése	Időjárás változásainak figyelemmel kísérése, jelölése. Kirándulás a szülőkhöz (minden évszakban ugyanoda) Halastóhoz.
Csoportszobában a természetsarok évszaknak megfelelő berendezése	„Valami van a levegőben”	Kerti munka beindítása, veteményezés, palántázás.
Kísérleti lehetőség Gilisztakomposztáló készítése	Jégpálya készítése -Hófestés-jégmentés	Víz világnapja Március 22.
Katicabogár altatása	Csoportszobában elvégezhető kísérletek A víz, hó érzékelhető tulajdonságai	Tavaszi megfigyelések vizsgálódások Kísérleti lehetőség 1.-Apró magok megfigyelése nagyítóval Nagyító készítése
Jeles Zöld nap Takarítási világnap Szeptember 23.	Csoportszobában elvégezhető kísérletek A vizek élővilága	Tavaszi megfigyelések vizsgálódások Kísérleti lehetőség 2.-Hagymavár készítése
Állatok világnapja Október 4.	Téli táj felfedezése Kirándulás a Halastóhoz	Tavaszi megfigyelések vizsgálódások Kísérleti lehetőség 3.-Hernyó fejlődésének megfigyelése
Gyümölcsszüret (alma, szőlő, dió... stb.)	Télűzés, Farsangi mulatság	Föld napja Április 22.
Gyalogtúra, őszi táj felfedezése Kirándulás a Halastóhoz		Nyári megfigyelések, vizsgálódások Katicabogár táplálkozásának megfigyelése
Levegő, mint az élet egyik		Környezetvédelmi világnap

TÁMOP-3.1.4/08/2 –2008-0136

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap támogatásával valósul meg

A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS BEVEZETÉSE A CSONGRÁDI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA INTÉZMÉNYEIBEN

lételeme -kísérleti lehetőségek		Június 5.
Növényekből festékek készítése		Foglalkoztatási, tevékenykedtetési lehetőségek

ŐSZ

„Őszre fele van az idő, tarjasodnak a kis felhők”
(népköltés)

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u> <u>/Érzékszervi megtapasztalások, felfedezések./</u>
<p>Veteményes kertünk, játszóudvarunk rendben tartása.</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-tavaszi kertgondozás, vetőmagok ültetése. -munkafeladatok vállalása -eszközök biztosítása</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-söprés, lombgyűjtés, komposztálás, öntözés, betakarítás, gyomlálás</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-a kerti szerszámok tisztán tartása, a tároló helyiségbe való elhelyezése</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinskás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei</p>	<p>Szeptember</p>	<p><u>Módszer:</u> beszélgetés, bemutatás, magyarázat, ellenőrzés</p> <p><u>Eszköz:</u> Takarító és kerti szerszámok: (gereblyék, seprűk, dömperek, talicskák, lapátok, kosarak, locsoló kannák)</p>	<p>Akkor leszünk elégedettek, ha a gyermekek tapasztalatot szereznek az ősszel elvégzendő munkák szükségességéről. Megtapasztalják, hogy a kéz a munkavégzés eszköze a szerszámok az ember segítő társai. Észreveszik az időjárás változásainak hatásait a növényekre és azok alkalmazkodását a változásokra. Együtt gyönyörködünk a rendezett, tisztán tartott kert szépségében.</p>

Instrukciók:
Játzóudvar:

-Megérkezett az őszi! Milyen változásokat vesztek észre az időjárásban és a természetben? Bizony ilyenkor ősszel hullanak a levelek, beérették a termések. Segítenünk kell abban, hogy rendben tartsuk a környezetünket. Mit kell tennünk itt az óvoda udvarán?

Vegyük elő a kerti szerszámainkat. Mire lesz szükségünk? Hová tegyük a szemetet és az összegereblyézett falevelet?

(gereblyezés, sepregetés, lombgyűjtés, komposztálás)

-Milyen változás történt a veteményeskertünkben? Ami beérett szedjük fel a földből.

Minek a segítségével dolgozhatunk? Bizony a kezünket sok mindenre használhatjuk.

Hogyan lehet a kertünk is rendezett? Készítsük elő a szerszámokat, a vödört és a locsolókannát.

Jól elfáradtunk, gyönyörködhetünk a szép környezetünkben!

Mit kell még elvégezni? Mossuk el a szerszámokat és vigyük vissza a tároló helyiségbe!

(betakarítás, gyomlálás, öntözés)

Kapcsolódó tevékenységek:
Anyanyelv és kommunikáció:

-alapudvariassági szokások erősítése, megfelelő nyelvi sémák használata

(kérés, köszönés, segítségnyújtás)

Matematika:

-termények válogatása, nagysága, formája

Esztétikai ízlésformálás.
Ének-zene:

-munkavégzés közben dalolás, visszhangjáték

Irodalom:

-Vershallgatás: Páskándi Géza: Konyhakertben és a kert körül

-Csoportmunkában együttműködő magatartás fejlesztése.

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
Csoportszobában a természetsarok évszaknak megfelelő berendezése <u>-Előkészítő munka:</u> -a természetsarok átrendezése,	A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai	A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei	Szeptember	<u>Módszer:</u> tevékenykedtetés, beszélgetés, bemutatás, magyarázat, ellenőrzés <u>Eszköz:</u>	Akkor leszünk elégedettek, ha a gyerekek szívesen részt vesznek az őszi gyűjtögetésben. A csoportszobában gondozott növények fejlődését figyelemmel kísérik, a kisállatok

helyalakítás -akvárium, terrárium előkészítése -eszközök biztosítása <u><i>-Lebonyolítás:</i></u> -zöldségek, gyümölcsök, termékek gyűjtögetése a természetsarokban való elhelyezése -akvárium, terrárium mosása, vízzel feltöltése, növények, levegőztető, kavicsok elhelyezése, a kis állatok elhelyezése, gondozása <u><i>-Utómunkálat:</i></u> -a növények folyamatos gondozása -a kis állatok etetése, akvárium, terrárium tisztán tartása	<u>Nyuszi</u> <u>csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné <u>Napra-</u> <u>forgó</u> <u>csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka <u>Katica</u> <u>csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi <u>Pillangó</u> <u>csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné		Különböző termékek, növényi részek az óvoda kertjéből, környékéről kirándulás- ról Tároló edények a természetsa- rokba, kosarak. Akvárium, terrárium.	gondozásában aktívan részt vállalnak. (hal, ékszerteknős)
---	--	--	--	---

Instrukciók:

-Ezeket terméseket, zöldségeket amit gyűjtögettetek, helyezük el a természetsarokban. Válogassuk szét mi az amit itt hagyhatunk és mi az, ami már nem illik az őszi természetsarokba.

Mibe tegyük a terméseket? Hová helyezük el? (külön a termékek, zöldségek, gyümölcsök)

Mit tegyünk azokkal, amelyeket már nem helyeztünk vissza?

Díszítsük ki őszi díszekkel a természetsarkunkat.

A kis állatainknak is csináljuk meg az élőhelyüket. Tiszta-e az akvárium? Mit kell tennünk?

Mivel mossuk el? Mit kell behelyeznünk, hogy jól érezzék magukat az állatok?

Helyezzük a vízbe őket és etessük meg. Minden nap meg kell őket etetni!

Kapcsolódó tevékenységek:

Önállóság fejlesztése a különböző munkajellegű tevékenységek közben.

Matematika:

-sorbarendezés, szerialitás fejlesztése

Irodalom:

-versek felidézése, hallgatása: „Kopp-ropp”(népköltés)

Ének:

-az őszi zöldségekről, gyümölcsökről: pl. Zöld paradicsom...

Esztétikai ízlésformálás

Higiéniai szabályok erősítése

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
<p>Kísérleti lehetőség Gilisztakomposztáló készítése</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-eszközök előkészítése -homok és termőföld elkészítése befőttes üvegbe, körbetekerve, hogyan ne érje fény</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-giliszta behelyezése a befőttes üvegbe, amelyben már elhalt növényi részt is beletettünk -az üveg elhelyezése a természetsarokba</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-folyamatos megfigyelések végzése -a giliszta visszaengedése a természetbe</p>	<p>A tevékeny- séget végző óvodai csoport, óvodape- dagógusa i</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napra- forgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p>	<p>A tevé- keny- séget végző óvodai csoport gyerme- kei</p>	<p>Szep- tember</p> <p>Folya- matos megfi- gyelés</p>	<p><u>Módszer:</u> bemutató, magyarázat, megfigyelés</p> <p><u>Eszköz:</u> befőttesüve g -termőföld</p> <p>-homok -elhalt növényi rész -giliszta -lapát -vödör</p>	<p>Akkor leszünk elégedettek, ha a gyerekek megtapasztalják, hogy az elhalt növényi rész átalakul a talaj szerves részévé, tehát nem szabad elégetni. Megfigyelik, hogy hogyan alakul át az elhalt növényi rész a talajtakaró részévé, a giliszta „közreműködésével”.</p>

	<u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné		
--	--	--	--

Instrukciók:

5 literes üvegbe rétegelve homokot és földet teszünk, közé rakunk 4-5 földgilisztát. A föld tetejére nedves avart teszünk. 1-2 nap elteltével megfigyelhetők lesznek a járatok és megkezdődik az avar bedolgozása. A giliszták komposztálják a talajt, a rétegeket összedolgozzák, eltűnik a földről az avar is. Állandóan gondoskodjunk, hogy az üvegben a föld mindig elég nyirkos legyen, de sohasem nedves.

Kapcsolódó tevékenységek:
Matematika:

-hosszabb-rövidebb, vékonyabb-vastagabb, relációk megnevezése, összehasonlítások

Anyanyelvi játékok:

-”Mond az ellenkezőjét!”

Termőföld vizsgálata különböző érzékszervek segítségével.

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
Katicabogár altatása <u>-Előkészítő munka:</u> -lombsöprés, gereblyézés -avargyűjtés -rovarcsapda készítése <u>:-Lebonyolítás:</u> A katicabogarakat üvegbe helyezük és az udvar védett részében elhelyezzük az avar közé. <u>-Utómunkálat:</u>	A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai <u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pál linkás Györgyi -Bánfi Tiborné	A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei	Szeptember	<u>Módszer:</u> magyaráza, megfigyelés tevékenykedtetés ellenőrzés <u>Eszköz:</u> -5 literes befőttesüveg vagy vödör -avar katicabogarak	Akkor leszünk elégedettek, ha a gyerekek felismerik, hogy a megdermedt rovarok élnek, nem tapossák el, hanem védett helyre teszik őket.

-folyamatos megfigyelés -katicabogarak visszaengedése a természetbe	<u>Napra-forgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka <u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi <u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné				
--	--	--	--	--	--

Instrukciók:

Összegyűjtjük a dermedt katicákat és üvegbe, avar közé helyezzük. Az udvar védett részében elhelyezzük a kilyukasztott tetejű üveget és avarral jól betakargatjuk. 3-4 hetente figyeljük és ha mozognak visszatesszük az avar közé. A jó idő beálltával közösen ébresztjük fel dallal a bogárkákat. Itt hívjuk fel a gyermekek figyelmét arra, hogy a dermedt állat is él.

Kapcsolódó tevékenységek:
Ének-zene:

-Katalinka c. dal

Matematika:

-mennyiségi meghatározások

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
Jeles Zöld nap Takarítási világnap Szeptember 23.	A tevékenységet	A tevékenységet	Szeptember 23.-i	<u>Módszer:</u> beszélgetés megfigyelés	Akkor leszünk elégedettek, ha a gyerekekkel közösen az

<p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-kerti szerszámok előkészítése -rajzos munkaterv készítése a feladatokról</p> <p><u>:-Lebonyolítás:</u></p> <p>-termények betakarítása -növényi hulladékok komposztra hordása -füves területeken a levelek gereblyézése a kijelölt tároló edényekbe</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-szerszámok tisztítása, a tároló helyiségekben való elhelyezésük -a szemét elszállíttatása -a betakarított zöldségek raktározása -”sárgarépa kifli” készítése -folyamatos rendben tartása környezetünknek</p>	<p>végző óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>	<p>végző óvodai csoport gyermekei</p>	<p>hete</p>	<p>tevékenykedtetés vizsgálódások</p> <p><u>Eszköz:</u> -takarító és kerti szerszámok -gereblyék, -seprűk, -talicskák, -lapátok, -kosarak, -vödörök, -gumikesztyű -szemeteszsák</p>	<p>óvoda udvarán, és környékén a szemetet összeszedjük. A zöld folyosón a veszélyes hulladék számára külön gyűjtőedényt helyezünk el.</p> <p>A különböző hulladékokat, újra felhasználjuk, s természetesen ha a gyerekekben kialakul egy igény szint, a környezetükkel kapcsolatban. Formálódik környezetesztikájuk.</p>
---	---	---------------------------------------	-------------	--	--

Instrukciók:

A tervi időszakban beszélgetőkörök témája a közelgő Jeles nap.

-Mit jelent számunkra? Mit csinálhatunk ?

Közösen felvázoljuk a feladatokat, rajzos munkatervet készítünk. A csoportok eldöntik, hogy ki miben akar részt venni.

(termények betakarítása, gereblyezés, szemétyűjtés, növényi részek komposztra hordása)

Az adott nap előkészítjük az eszközöket, kijelöljük a feladatokat. Munka előtt gyógyteát iszunk.

Munka közben tapasztalatszerzés a talaj tulajdonságairól, nagyító segítségével fürkesszük a

talajt. Találunk-e benne élőlényeket? Összehasonlításokat végzünk.
Rendbe tesszük óvodánk udvarát, kertünket és az óvoda környékét.
Munka után letakarítjuk a szerszámokat, lesepregetjük a járdát, az összegyűjtött terményeket megtisztítjuk.

Az óvónők közös bábéladása után elfogyasztjuk az elkészített vitamintálat.

A hét további feladata minden csoport számára a „Répasüti” elkészítése.

A jeles nap délutánján a szülőkkel közösen egy **sport délutánt** szervezünk.

Terményeinket mozgásfejlesztéshez is felhasználjuk.

-váltóverseny (sárgarépa a bot)

-”hagymaültető verseny”--lábujjal babbüvely bontása

-csigaverseny (egymás hordása háton)

-”háztalan csigák”(hason csúszás)

A jól eső mozgás végén elfogyasztjuk a biocsírás falatkákat.

Kapcsolódó tevékenységek:

Játék:

-”Ragadd meg” (termékek összegyűjtése kosarakba)

Anyanyelvi játék:

-nyelvtörök (Répa, retek, mogyoró...)

Matematika:

-termények válogatása,

-összehasonlítások egyszerűbb mérések segítségével

-relációk megnevezése (hosszabb-rövidebb)

-számlálás

Ének-zene:

-őszi dalok énekelgetése munka közben

Irodalom:

-óvónői bábműsor: „Gyors munka”

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
Állatok világnapja Október 4. <u>-Előkészítő munka:</u> -Háziállatok megfigyelése a szülői háznál.(az állatok külső tulajdonságainak, hasznuknak,	A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai	A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei	Okt. 1-2. hete	<u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés tevékenykedtetés ellenőrzés kirándulás összehasonlítások	Akkor leszünk elégedettek, ha a gyermekek természeti tapasztalatszerzése gazdagodik. Az emberek és az állatok közötti kapcsolatot és kölcsönhatást megérezik, s az

<p>gondozásuknak megfigyelése) -Séta során a közlekedési, viselkedési szabályok alakítása -Madarak, rovarok állatfűrkészés nagyító, távcső segítségével /mozgás, hang megfigyelése szabadban/ -rovarcsapda készítése -pókcsapda készítése</p> <p>-Kirándulás megszervezése (autóbusz, szülői kíséret, élelem, innivaló, tisztálkodási felszerelések, jegyek elővételben, fényképezőgép)</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-Utazás Szegedre a Vadasparkba. (Ismerkedés azokkal az állatokkal amelyek nem a mi környezetünkben élnek.) -Megfigyelések-az állatok élete, szokásaik, a velük való bánásmód, gondoskodás. -Fényképek készítése. -Viselkedési szabályok tudatosítása. -Hazaindulás.</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-A készített képekből albumok készítése a jeles nap alkalmából.</p>	<p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>		<p>végzése</p> <p><u>Eszköz:</u> -nagyító -távcső műanyagtál, -ágak, levelek -vízzel telt edény -hurkapálca - fényképező gép -állatképek -puzzle</p>	<p>állatokhoz fűződő pozitív érzelmi viszonyulásuk alakul. Az állatokkal való felelős együttélésük formálódik. Észreveszik hogy, az állatok is részei a természeti láncnak, vigyáznak rájuk, óvják őket. Fejlődik környezettel kapcsolatos magatartásuk, az életet tisztelik, a közvetlen környezetüket megóvják. Csoport munkában fejlődik együttműködő magatartásuk.</p>
--	---	--	--	--

<p>-Állatképek csoportosítása a gyűjtött képek alapján /élőhely szerint, védett állatok/</p> <p>-”Mit tehetsz a z állatokért?” (szóróanyag hazavitele)</p> <p><u>-Játékos versenyek:</u></p> <p>-Igaz-hamis állítások az állatokról</p> <p>-Fészeképítő verseny (gyűjtött anyagokból)</p> <p>-Találós kérdések</p> <p>-Puzzle képek kirakása</p> <p>-Környezeti játék (ki-kit eszik meg?)</p>					
---	--	--	--	--	--

Instrukció:

Az állatvilág projekt során, a tevékeny sorozatot helyszíni látogatással kezdjük. A legérzékenyebb tulajdonságait ezeknek az állatoknak tudjuk bemutatni. Mutassuk be az állatok etetését, gondozását. Majd hívjuk fel a figyelmet arra, hogy séta során is kereshetünk életjeleket nagyító és távcső segítségével. /Korhadt fatörzs élővilágának vizsgálata./

Halkan, csendben járjunk!

Rovarcsapda: Az óvoda udvarán műanyag tálkát ássunk a földbe, falevelekkel, ágakkal takarjuk le, a következő napon megfigyelhetjük, hogy milyen rovarok estek a csapdába.

Megfigyelés után a rovarokat engedjük szabadon.

Póksapda: Vízzel telt edénybe hurkapálcát helyezünk agyagtalpba, felső részére keresztbe kössünk egy rövidebb hurkapálcát. Ide helyezzük el a pókot. Csendes helyre helyezzük, megfigyelhetjük a pókháló szövését.

A pókot a kísérlet után szabadon engedjük.

A körülöttünk élő állatok megfigyelése után szervezzünk kirándulást Szegedre a Vadasparkba.

Beszéljük meg a viselkedési szabályokat. Figyeljük meg a nem körülöttünk élő állatok életét, tulajdonságait. Készítsünk fényképeket! A kirándulás után minden csoport készítsen plakátot a legkedvesebb állatairól, csoportosításokat is végezhetünk.

A jeles napon megnézzük az elkészített munkákat, s egy verseny keretén belül, játékos formában ellenőrizhetjük a gyerekek ismereteit.

A családokat is vonjuk be- e tevékenységbe, s érezzük az élővilág sokszínűségét, értékét.

Alakítsuk a természethez, állatokhoz fűződő pozitív kapcsolatokat.

Kapcsolódó tevékenységek:

Ének-zene:

-Cirmos cica, Csiga-biga, Hopp mókuska...stb.

Irodalom:

-Kányádi S.: Kotkodács

-Az aranytarajos kis kakas (orosz népmese)

-Grimm: A brémai muzsikások

Játék:

-Ki vagyok én?

-hangutánzások, mozgás utánzások

Matematika:

-összehasonlítások

-halmazok számosságának megállapítása

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
<p>Gyümölcszüret (alma, szőlő, dió... stb.) lehetőség szerint választhatunk</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-helyszín előzetes feltérképezése a balesetveszély elkerülése érdekében -szülők tájékoztatása a tevékenységről -eszközök előkészítése, biztosítása</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-a feladat kiosztása -gyümölcs szüretelése -gyümölcs tulajdonságainak megbeszélése -tároló helyre való hordása</p>	<p>A tevékeny- séget végző óvodai csoport, óvodape- dagógusa i</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napra- forgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica</u></p>	<p>A tevé- keny- séget végző óvodai csoport gyerre- kei</p>	<p>Okt.</p>	<p><u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés tevékeny- kedtetés</p> <p><u>Eszköz:</u> -kosár -láda -vödör</p>	<p>Akkor leszünk elégedettek, ha a gyermek megismerik a gyümölcs helyes leszedésének módját. Ha megtapasztalják a gyümölcsfák és gyümölcsök szépségét, a gyümölcs ízét, hamvasságát. Vigyáznak a gyümölcsfák ágaira, nem törik le. Elégedettségünket fokozza, ha a munkát megszeretik.</p>

<p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-a szüretelt gyümölcs felhasználása pl.: -kompót -saláta -tea -süteménykészítés -must készítés</p> <p>A szőlő szüret esetében néphagyomány felelevenítése is szükséges. -szüreti mulatság</p>	<p><u>csoport:</u></p> <p>-Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó</u> <u>csoport:</u></p> <p>-Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>				
--	---	--	--	--	--

Instrukciók:

Az adott csoport válasszon ki egy szüretre alkalmas helyet.
Osszák ki a feladatokat(gyümölcs szedés, hordás...)!
Szüretelés alkalmával beszéljék meg, hogy mi kellett ahhoz, hogy a gyümölcsöt éretten szedjük le. Milyen környezeti hatások kellettek?
Munka közben ismert dalokat, verseket mondjunk, teremtsünk jó hangulatot a munkához!
Kóstoljátok meg a gyümölcsöt és beszéljétek meg tulajdonságait.
Az óvodában pedig készítsetek belőle valami finomat.

Kapcsolódó tevékenység:

Matematika:

-relációk alkalmazása tevékenység közben

Ének-zene:

-Érik a szőlő
- De jó a dió

Irodalom:

-Csanádi I.: Alma

<u>Élményközpontú</u> <u>Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer</u> <u>Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
Gyalogtúra, őszi táj	A	A tev-	Novem	<u>Módszer:</u>	Akkor leszünk

<p>felfedezése Kirándulás a Halastóhoz</p> <p>Téma: -nádas: gyékény, buzogány, nád, sás - <i>hínáros</i>: békalencse, - <i>békás</i>: nádivaraggy, mocsári béke, ebihal - <i>Madarak</i>: fácán, fűrj, veréb, varjú,</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-helyszín előzetes feltérképezése a balesetveszély elkerülése érdekében -szülők tájékoztatása a tevékenységről -a túrához szükséges eszközök előkészítése, biztosítása -útvonal megbeszélése -túra viselkedési szabályainak megbeszélése</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-séta a vízparton -víz élővilágának megfigyelése -víz körül élő állatok hangjainak meghallgatása -madarak megfigyelése -nádas élővilágának megfigyelése -az évszak változásának megfigyelése</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-óvodába való</p>	<p>tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>	<p>keny-séget végző óvodai csoport gyermekei</p>	<p>ber eleje</p>	<p>beszélgetés magyarázat megfigyelés</p> <p><u>Eszköz:</u> -hátizsák -távcső -nagyító</p>	<p>elégedettek, ha a gyermekek a változatos természeti környezet során az állóvíz jellegzetes élővilágát megfigyelik, évszakonkénti változásait összehasonlítják. A gyerekek és a természeti környezet kapcsolatában kialakul a pozitív érzelmi viszony a természet értékei, szépségei és problémái iránt. Fogékony, nyitott személyiséggé válnak. A közvetlen természeti értékeink és szépségeink megismerése során, a gyerekeken keresztül a szülők szemlélete is formálódik.</p>
--	---	--	------------------	--	---

visszaérkezés -élmények megbeszélése, esetleg lerajzolása -gyűjtemények természetsarokban való elhelyezése					
--	--	--	--	--	--

Instrukció:

Figyeljük meg a természet változását, a különböző színekben pompázó fákat, bokrokat.

Elevenítsük fel az őszi jellegzetes jegyeit.

Lehetőség szerint figyeljük meg a víz körül élő állatok életét, szokásait, a víz mozgását.

Nagyító segítségével keressünk elvackolódott bogarakat, csigákat. Hallgassuk meg a madarak, kisállatok hangjait természetes életközösségükben.

Gyűjtsük lehullott terméseket, leveleket, tollakat, amelyeket majd a természetsarok kincsei mellé helyezzünk.

Kapcsolódó tevékenység:
Irodalom:

-őszi versek felelevenítése

Vizuális nevelés:

-élmények lerajzolása, festése

Anyanyelvi játék:

-hangutánzó játékok

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
Levegő, mint az élet egyik lételeme -kísérleti lehetőségek 1. Levegő mozgásának megfigyelése (szélforgó, gyertya lángja) Kisebb csoportoknak is ajánlott. 2. Levegő szennyezettsége Nagyobb csoportoknak	A tevékeny- séget végző óvodai csoport, óvodape- dagógusa i <u>Nyuszi</u> <u>csoport:</u> -Szabóné Pálinkás	A tevé- keny- séget végző óvodai csoport gyerme- kei	Novem- ber	<u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés tevékeny- kedtetés bemutató <u>Eszköz:</u> -szélforgó -gyertya -papír -laposabb műanyag	Akkor leszünk elégedettek, ha a gyerekek érzékelik a levegő mozgását, és tudatosodik bennük, hogy a levegő körül vesz minket, színtelen, szagtalan. Lételemünk a levegő, mi is csak azzal létezzünk. A megfigyelések mindennapi beépítésével a gyermekek aktív

<p>ajánlott.</p> <p>1. Levegő mozgása</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-eszközök előkészítése -tevékenység megbeszélése -a levegőről ismeretek átadása</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-szélforgó összeállítása -szélforgó kipróbálása- levegőt fújunk rá, ill. szaladunk vele -gyertyát gyújtunk, majd az óvónő egy papírral meglegyezi -a gyerekek levegőt fújnak a gyertyára</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-a szélforgók kihelyezése az udvarra, leszúrjuk, majd folyamatosan figyeljük a levegő mozgását -megbeszéljük a tapasztalatokat a kísérlet befejeztével</p> <p>2. Levegő szennyezettsége /nagyobb csoport esetében próbáljuk ki ezt a kísérletet/</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-eszközök előkészítése -a kísérleti jelenség összeállítása terepasztalon -tálba homok helyezése</p>	<p>Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napra- forgó</u> <u>csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica</u> <u>csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó</u> <u>csoport:</u> -Káta B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>			<p>doboz -homok -kb. 5 cm fadarabkák -fakorona alakú karton -hajszárító</p>	<p>környezetvédő tevékenységet végezhetnek.</p>
--	--	--	--	---	---

TÁMOP-3.1.4/08/2 –2008-0136

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap támogatásával valósul meg

A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS BEVEZETÉSE A CSONGRÁDI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA INTÉZMÉNYEIBEN

-fakéregre kartonlap ragasztás(fa, bokor) -a „fákat” leszúrjuk a homokba <u>-Lebonyolítás:</u> -a homokot megfűjjük -esetleg hajszárítót is használhatunk <u>-Utómunkálat:</u> -vattával a „fa” lombját áttöröljük -a vatta szennyezettségének vizsgálata -tapasztalat megbeszélése					
---	--	--	--	--	--

Instrukció:

Bármelyik kísérlet elvégezhető az óvodapedagógus belátása szerint.

Kisebkeknek ajánlott a szélforgó és a gyertyás kísérletet elvégezni.(Felnőtt felügyelete mellett.)A beszélgetés irányuljon a levegőre, mint életünk lételemére. Miért fontos? Mivel lélegzünk?

A nagyobbak már szélesebb ismeretet is kaphatnak a levegőről, annak fontosságáról.

Beszéljük meg, hogy mit tehetünk a légszennyezés elkerülése érdekében. Hogyan lehet a csoportban friss levegőhöz jutni?

Fontos megbeszélni, hogy a növények a szennyezett levegőt megszűrjük, ezért is szükségünk van rájuk. Védni kell őket!

Kapcsolódó tevékenység:
Anyanyelvi játék:

-légzőgyakorlatok

-ping-pong labda fújó verseny

Testnevelés:-szabad levegőn való mozgás

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
Növényekből festékek készítése	A tevékeny-	A tevékeny-	November	<u>Módszer:</u> beszélgetés	Akkor leszünk elégedettek, ha a

<p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-vásárlás a piacon (zöldségek) -eszközök előkészítése -zöldségek tisztítása</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-cékla, vöröshagymahéja, vörös káposzta elkészítése -felnőtt tevékenységeinek közvetlen megfigyelése -növények főzése -az eszközök balesetmentes használata</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-textilfestés</p>	<p>séget végző óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>	<p>séget végző óvodai csoport gyermekei</p>		<p>magyarázat megfigyelés kísért tevékenykedtetés bemutatás</p> <p><u>Eszköz:</u> -zöldségek -kés -víz -mosóedény -fazék -kanál -textil (fehér) -timsó</p>	<p>gyermek megismerkednek a felhasznált növények színanyagával és nedveivel. Megtapasztalják, hogy ecet hozzáadásával a színek változnak. Gyönyörködünk a színekben, színvilágban.</p>
--	---	---	--	--	--

Instrukció:

A hagymahéjat vízben főzzük. Közben elkészítjük a textil páclevét. 2 kávéskanál timsót kevés víz hozzáadásával elkeverjük és egy fazék meleg vízhez öntjük. Beletesszük a textilt és 45 percig lassú tűzön főzzük. Ezután abba a vízbe tesszük a textilt, amelyben a hagymahéjat főztük, a hagymahéjat ki kell előtte venni. Főzzük a kívánt szín eléréséig. Hagyjuk a textilt ebben a vízben kihűlni. Ugyanígy a céklával és a vörös káposztával is kipróbáljuk.

TÁMOP-3.1.4/08/2 –2008-0136

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap támogatásával valósul meg

Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása

postai cím: 6640 Csongrád Kossuth tér 7.

telefon: +36 (63) 571-946

web: www.csongradikisterseg.hu

A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS BEVEZETÉSE A CSONGRÁDI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA INTÉZMÉNYEIBEN

AZ ŐSZI TEVÉKENYSÉGEK EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE

-JÓL SIKERÜLT:

-PROBLÉMÁT OKOZOTT:

-VÁLTOZTATÁS:

TÉL

„Zengenek az erdők és a havasok, keresik a rejteket a szép szarvasok...”
(Népköltés –részlet)

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
<p>-Időjárás változásainak figyelemmel kísérése</p> <p>-Madáretetés, madáreleségről való gondoskodás</p> <p>-Természetsarok évszagnak megfelelő átrendezése</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-séták előkészítése</p> <p>-útvonalak megtervezése</p> <p>-felnőtt felügyelet biztosítása</p> <p>-madáretető készítése</p> <p>-madáreleség összegyűjtése</p> <p>-természetsarokban évszakpalc kialakítása- a téli „kincsek” helyének előkészítése</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-séta során az időjárás változásainak s a természetben bekövetkező változásainak felfedeztetése.</p> <p>Örökzöldek-lombhullatók közötti különbségek.</p> <p>-madáretető kihelyezése, madárkalács készítése- Figyelem felhívása a</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u></p> <p>-Szabóné Pálincás Györgyi</p> <p>-Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u></p> <p>-Csapó Erika</p> <p>-Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u></p> <p>-Lajos Jánosné</p> <p>-Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u></p> <p>-Kátai B. Istvánné</p> <p>-Tóth Zoltánné</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei</p>	<p>Folyamatos</p>	<p><u>Módszer:</u></p> <p>beszélgetés</p> <p>magyarázat</p> <p>megfigyelés</p> <p>-magyarázat kísért tevékenykedtetés</p> <p>ellenőrzés</p> <p>ok-okozati összefüggések</p> <p>meglátattatása</p> <p><u>Eszköz:</u></p> <p>-madáretető</p> <p>madáreleség</p> <p>-kosarak</p>	<p>Akkor leszünk elégedettek, ha a gyermekek az évszakra jellemző munkaféleségeket gyakorolják.</p> <p>A madárvédelem hangsúlyozása után, a madarokról való gondoskodás, felelősségteljes feladattá válik.</p> <p>Tapasztalatot szereznek az időjárás változásairól, annak hatásáról az emberekre, állatokra, növényekre.</p> <p>Gazdagodik a gyerekek természeti tapasztalatszerzése.</p> <p>A természeti jelenségekről sokoldalú információt szereznek.</p>

folyamatos madáretetésre. (Mit nem adhatunk nekik?) -séta során a gyűjtött „kincsek” (toboz, tűlevél, ágak) elhelyezése az évszakpolcon <u>-Utómunkálat:</u> -az időjárásról, természet változásairól gyűjtött tapasztalatok lerajzolása, fényképekkel album készítése -folyamatos madáretetés -a lehullott kincsekből barkácsolás					
--	--	--	--	--	--

Instrukció:

Figyeljük meg a tél jellemző jegyeit,(dér, fagy, zúzmara, jégvirág, hó) valamint az időjárás jellemző jegyeit.(zord, szeles, csípős hideg)

Nagyító segítségével figyeljük meg a kopasz fák, bokrok ágait, honnan hullott le a levél, hol fog tavasszal rügyet bontani.(nagyítóval a hópohely formáját is megnézhetjük)

Mutassunk rá a növények téli pihenésére, a lombhullatók és örökzöldek közötti különbségre. Érzékeltsük, hogy a tél, zimankós hideg ellenére sok örömet, varázslatos élményt nyújt a gyerekeknek.

A benti melegben a természet kincсібől barkácsoljunk.

Végezzünk kísérletet:

A hideg és a meleg víz hatása a tárgyakra.

-Egy edénybe tegyetek fel vizet forralni. Amikor a víz forni kezd, felé tartjuk az üveglapot. Lecsapódik az üveglapra a pára, s ha az üveglapot a hűtőszekrénybe tesszük, a párából jégvirág képződik.

A madáretetőt az óvoda udvarán, csendes helyen helyezük el. Fontos, hogy a madáretetés folyamatos legyen egész télen. Ha nem gondoskodunk róluk, az odaszokott madarak megfagynak.

A madaraknak nem szabad pékárút, kenyérmorzsát adnunk.

Mutassuk meg a gyerekeknek a következő kísérletet!:

-A tálba vizet teszünk és belerakjuk a száraz kenyeret.

A kenyér megdagad, ugyanúgy, mintha a madarak begyébe kerülne.

Helyette készítsünk madárkalácsot. Pl. fenyőtobozba olvasztott faggyú segítségével magokat

(olajos magvak) rögzítsünk
 Megszilárdulás után, fa ágára akasztjuk.

Kapcsoló tevékenység:

Irodalom:

- Nemes N. Ágnes: Hóesésben
- Szabó L.: Esik a hó
- Móra F.: A didergő király
- Varga K.: Téli lakoma
- Magyar nm.: Kismalac és a farkasok

Ének-zene:

- Hull a hó a hótenger
- Hull a hó, hull a hó
- Hóember

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
<p>„Valami van a levegőben”</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-levegő mozgásának megfigyelése, tapasztalatgyűjtés -eszközök előkészítése, biztosítása -útvonal tervezése -felnőtt felügyelet biztosítása</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-nyitott ablaknál frissítő torna -por megfigyelés -takarítás -séta főutcán-mellékutcán -a növényeknek is szüksége van levegőre-kísérlet -szennyezettség vizsgálata,</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusa</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica</u></p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei</p>	<p>Január</p>	<p><u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés tevékenykedtetés kísérlet</p> <p><u>Eszköz:</u> -lavór-víz -portörölő -törölő ruha -üveg -lapát -vatta</p>	<p>Akkor leszünk elégedettek, ha a gyerekek a megfigyelések tapasztalatait összegezve aktív környezetvédő tevékenységet végeznek és ügyelnek a pormentes járásra. Tudatosodik bennük, hogy ez által, tisztább levegőt lélegezhetünk be. A gyerekek rácsodálkoznak a természetre, észre veszik a jót és mellette a rosszat. A kísérletekkel és megfigyelésekkel tevékeny részesei lehetnek a környezettudatos magatartás kialakulásának.</p>

megfigyelése -szánkózás <u>-Utómunkálat:</u> -kísérletek eredményeinek megfigyelése, következtetések levonása	<u>csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi <u>Pillangó</u> <u>csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné				
--	--	--	--	--	--

Instrukció:

Kezdjük a napot nyitott ablaknál, közös frissítő tornával. Figyeljük meg pihenés és mozgás közben, milyen gyorsan vesszük a levegőt.

Gyakoroljuk a pormenetes járást. Beszéljük meg, hogy bizony a szőnyeg porol, ha trappolva, ugrálva járunk rajta. A porszemek a levegőbe kerülnek, majd rátelepsznek mindenre. Be is lélegezzük! A beszűrődő fénynél megfigyelhetjük a porszemek mozgását. Ellenőrizzük a játékpalcokat, tiszta vízzel töröljük le a port. Használjuk ki a friss levegőt sétára.

Sétáljunk el a főutcára, majd a mellékutcába, s hasonlítsuk össze, hol közlekedik több jármű. Figyeljük meg a kipufogó működését. Melyik jármű szennyezi jobban a levegőt?

(traktor, autó, kerékpár)

Hangsúlyozzuk a fák védelmét a levegőtisztítás szempontjából./ Egy fa 20 év alatt készít annyi jó levegőt, amennyit egy autó 1 óra alatt elfogyaszt!

Figyeljük meg, az út mentén hol szennyezettebb, porosabb a növényzet?

Végezzünk kísérletet:

-kicsírázott magokat takarjunk le olyan fóliával, amely légmentesen zár

Kövessük figyelemmel mi történik a magokkal?

-Hó esetén üvegbe tegyünk havat az út széléről és figyeljük meg ha elolvad mit látunk!

-Egy-egy örökzöld levelet vattával letörölve láthatóvá válik a por.

Ezen a napon kérjük meg a szülőket, hogy ha tehetik ne autóval jöjjenek a gyerekekért, inkább sétáljanak, vagy szánkózzanak.

Kapcsolódó tevékenység:

Irodalom:

-Mondóka: Fúj a szél...

Anyanyelvi játék:

-légzőgyakorlatok

Ének-zene:

-Dolgozzunk szaporán

Matematika:

-összehasonlítások (több-kevesebb)

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
<p>Jégpálya készítése- Hófestés-jégfestés</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-eszközök előkészítése -felnőtt felügyelet biztosítása -festékek előkészítése (növényi eredetű)</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-hósöprés, hólapátolás -a pálya elkészítése -hóvár építése, festése</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-téli örömök, hógolyózás. szánkózás, jégen csúszkálás -következtetések levonása</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei</p>	<p>Január</p>	<p><u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés kísérlet cselekedtetés</p> <p><u>Eszköz:</u> -seprű -hólapát -víz -ecset -növényi eredetű festék -szánkó</p>	<p>Akkor leszünk elégedettek, ha a gyermekek a természeti jelenségekről sokoldalú tapasztalatot szereznek. Hogyan tudunk jeget készíteni? -ennek tevékeny résztvevőként az elkészítés módját tapasztalják meg. Megismerik a jég hangját. Nagyítóval a hókristályokról ismeretet szereznek. Tudatosodik bennük, hogy a jég halmazállapot-változása, nyomás és hő hatására változik.</p>

Instrukció.

Érzékeltesük a téli örömök lehetőségeit. Vonjuk be a gyerekeket a téli időjárással összefüggő munkákba.

A jégpálya helyét el kell készíteni. Közösen lapátoljuk el a havat, söprögessük is el, hogy a megfagyott víz egyenletes felületű legyen, ne legyen balesetveszélyes.

Felnőtt segítségével készítsünk a pályának keretet, (hóból). Ezután vízzel felengedjük.

A jéggé válásig használjuk ki az alkalmat hóvár építésére, és annak lábnyom kifestésre. Csak növényi eredetű festéket használhatunk. PL: hagyma, vörös káposzta.

Rendezzünk hócsatát, hóember készítő versenyt, szánkózást.

Ha a víz megfagyott, ami másnapra remélhetőleg elkészül, mutassuk be a gyerekek mitől csúszik a jég.

Figyeljük meg, hogy különböző súlyú és hőmérsékletű tárgyat ha jégre helyezünk, mi történik? A jég nem csak melegítés, hanem nyomás hatására is olvad. Ha ráállunk a jégre, illetve szánkóval a hóra, kis mértékben megolvad a jég, illetve a hó. Az így keletkezett finom vízhartya teszi csúszóssá a jeget és a havat.

A jégpályát csak felnőtt felügyelete mellett használhatják a gyerekek.

Hallgassuk meg a hó és a jég hangját amikor rálépünk. A természet hangjai.

Kapcsolódó tevékenység:
Ének-zene:

-Csipp-csepp

-Hóember

-Nagy a hó

Irodalom:

-E.Petika: Mese a nyulacskáról, aki a jégen akart csúszkálni

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
Csoportszobában elvégezhető kísérletek A víz, hó érzékelhető tulajdonságai <u>-Előkészítő munka:</u> -eszközök biztosítása <u>-Lebonyolítás:</u> -csoportszobában a tiszta ivóvíz. A pocsolya és a hó vizsgálata, összehasonlítása -a kísérlet elvégzése	A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai <u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi	A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei	Január	<u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés kísérlet vizsgálódás ellenőrzés <u>Eszköz:</u> -pohár -edény -nagyító mikroszkóp	Akkor leszünk elégedettek, ha a gyermekek a nagyító, mikroszkóp segítségével sok érdekes dolgot fedeznek fel. Egy csodálatos világot varázsol eléjük. Megfigyelik a hópihe szerkezetét, a szennyeződések összetételét. Ugyanakkor az eszközök

<p><u>-Utómunkálat:</u> -folyamatos megfigyelés</p>	<p>-Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napra-forgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>				<p>megismertetése után szívesen kutatják a környező világot, s tevékenyen megtapasztalják a természet erőit, elemeit.</p>
---	---	--	--	--	---

Instrukció:

Vegyünk egy pohárral a pocsolya vizéből. Szagolják meg, nézzék meg milyen szabad szemmel? Majd nagyítóval s ha van rá mód mikroszkóppal is. Van-e színe? Mi lehet a szennyeződés forrása?

A hó szennyeződését közvetlenül érzékelhetjük az elolvadás után keletkezett szürke vízzel. Ilyenkor hívjuk fel a gyermekek figyelmét arra, hogy ne egyék meg a havat. Ez nem csak azért veszélyes mert a hó hideg, hanem azért is mert a hó sok helyen szennyezett. Gyűjtsünk különböző helyekről havat (park, forgalmas út mellől) és olvasszuk el.

Az edény falára a hóban lévő szennyeződések lerakódnak az olvadás folyamán.

Beszéljünk a természetben lévő víz körforgásról.

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
Csoportszobában elvégezhető kísérletek	A tevékeny-	A tevékeny-	Január	<u>Módszer:</u> beszélgetés	Akkor leszünk elégedettek, ha a

<p>A vizek élővilága</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-eszközök biztosítása -séta során víz begyűjtése</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-a kísérlet csoportszobai elvégzése</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-folyamatos megfigyelés</p>	<p>séget végző óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné <u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka <u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi <u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>	<p>séget végző óvodai csoport gyermekei</p>		<p>magyarázat megfigyelés kísérlet</p> <p><u>Eszköz:</u> -szalma -széna - természetes víz -tej -nagyító</p>	<p>gyermek felfedezik, hogy a természetes vizek élővilága megannyi csodát rejt. Víz nélkül nem létezne élet. Az állatoknak is lételeme a víz. A kísérlettel megismerik a szabad szemmel nem látható világot.</p>
---	--	---	--	---	--

Instrukció:

Egy edénybe szalmát helyezünk el, majd sétánkon begyűjtött vizet és tejet ráöntjük úgy, hogy jól ellepje. Pár napos türelmi idő után figyeljük meg a vízmintát.
A tárgylemezen papucsállatkákat figyelhetünk meg, melyeknek nagy szerepe van a víz biológiai tisztításban.

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
-------------------------------------	----------------	-----------------	----------------	-----------------------	------------------------

<p>Téli táj felfedezése Kirándulás a Halastóhoz</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-útvonal megtervezése -túra szabályainak megbeszélése -felnőtt felügyelet biztosítása -túrához szükséges kellékek elkészítése</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-évszak változásának megfigyelése a séta során -téli táj növényvilágának megfigyelése a halastó körül -az állatok téli életének megfigyelése -nyomolvasás -a befagyott víz látványa</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-a látott élmények csoportszobai feldolgozása, összehasonlítások végzése az őszi kiránduláson készített fotók segítségével -kísérlet elvégzése -</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei</p>	<p>Február</p>	<p><u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés vizsgálódás</p> <p><u>Eszköz:</u> -hátizsák -élelem -innivaló -távcső -nagyító -fényképező gép -2 db cserép, virágfölddel -20-20 szem azonos növény magja -konyhasós víz 1 l víz-1 kanál só</p>	<p>Akkor leszünk elégedettek, ha a gyermekek a táj évszakonkénti változásait megfigyelik. Milyen változásokat tapasztalunk az őszi kirándulásokhoz képest? Kialakul a gyermek és természeti környezet kapcsolatában, a pozitív érzelmi viszony a természet értékei, szépségei és problémái iránt. Fogékony és nyitott személyiséggé válnak. Megismerik közvetlen természeti értékeinket és szépségeinket. A gyerekeken keresztül a szülők szemlélete is formálódik.</p>
---	---	---	----------------	---	---

Instrukció:

Figyeljük meg a kirándulás során a téli táj szépségeit. Hallgassuk meg, hogy a táj ilyenkor sokkal csendesebb, mint ősszel.

Figyeljük meg a fák ágait nagyítóval, honnan hullott le a levél, hol fog tavasszal a rügyet bontani.

Látni fogunk a hóban állatnyomokat, próbáljuk megnevezni kié lehet? Hasonlítsuk össze a

mi lányomainkkal.

Figyeljük meg a téli madáretetés, hogyan valósul meg. Az ott élő állatok hogyan alkalmazkodnak a téli időjáráshoz.(tollazat)

Gyönyörködünk a tónak a befagyott víz látványában, itt tudatosítjuk, hogy a jég vékony nem szabad rálépni.

Elevenítsük fel az ősszel látottakat, a tó növény és állatvilágát. Magyarazzuk el, hogy télen is élet van a víz alatt. Készítsünk fotókat.

Mutassunk példát, hogy csak a kitaposott úton haladhatunk, hiszen ha nem itt megyünk a növényeket letaposhatjuk, veszélyeztetjük a növényvilágot.

Ezáltal a gyerekek aktív „környezetvédők” lehetnek.

Hazafelé vezető úton figyeljük meg, hogy sózzák az utat, hogy ne csússzon. Ugyanakkor ez a folyamat káros hatású a növényeknek, mert beszívárog a só a talajba. Mindez nehezíti a növények táplálékfelvételét.

Óvodában elvégzett *kísérlet:*

Az egyik cserépben ültetett magokat öntözővízzel, a másokban levőket pedig sós vízzel locsoljuk. Megfigyeléssel bizonyíthatjuk, hogy hogyan hat a sós víz a magok csírázási képességére.

Kapcsolódó tevékenység:

Irodalom:

-Vers: Sarkadi S.: Tél

Ének-zene:

-Nagy a hó

-Országúton

-Jaj de árva

Matematika:

-nyomok számolása

-összehasonlítások, relációk segítségével

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
Télűzés, Farsangi mulatság <u>-Előkészítő munka:</u> -jelmezek, eszközök biztosítása -felnőtt felügyelet biztosítása -útvonal- utazás megtervezése -kiszabáb-virágkoszorú készítése	A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai <u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné	A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei	Február	<u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés differenciálás ellenőrzés értékelés <u>Eszköz:</u> -jelmezek -kiszabáb -virág-	Akkor leszünk elégedettek, ha a gyerekek részére a farsangi népszokásokat felelevenítjük. Ismeretet szereznek arról, hogy a népszokásban a tűz, a tél elégetésére szolgál. Másrészt azonban a meleget adó fény, világosságot adó láng. Készülünk a tavaszi

TÁMOP-3.1.4/08/2 –2008-0136

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap támogatásával valósul meg

A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS BEVEZETÉSE A CSONGRÁDI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA INTÉZMÉNYEIBEN

<p>-meghívók elkészítése, szétküldése -tűzrakóhely kialakítása</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>A farsang és a télüzés egész napos program. -délelőtti jelmezes farsang csoportonként, tánccal, evés-ivással, versenyjátékokkal -jelmezek bemutatása -délután megérkezik a maskarás busó, a tavasztündérrel, aki télüzésre hívja jelmezes gyerekeket -séta, hangoskodás a falu főutcáján -kiszabáb égetés -néptáncosok bemutatója -nagyobb csoportok utazása a Tisza folyóhoz -virágkoszorú vízbe dobása, útközben hamu szórása</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-a nap lezárásaként farsangi télüző bábműsor óvónői előadásban -rajzverseny -</p>	<p>Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napra-forgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>		<p>koszorú -versenyjátékok eszközei busóálarcok eszközei -kereplők -saját készítésű, hangot adó szerszámok -bábok</p>	<p>megújulásra vidám társaságban. Cél: A rendezvényből a helyieket megmozgató ünnep, hagyomány válják.</p>
---	--	--	---	--

Instrukció:

A farsang-jelmezes felvonulás továbbra is a csoportok megszokott menetét szerint zajlik. Tánccal, evéssel(fánk) gyógytea fogyasztással, hangoskodással teljék. Érzékeltezzük a gyerekekkel, hogy a jelmezekkel, hangoskodással a telet szeretnék elűzni, várjuk a tavaszt. A csoportban dolgozó óvodapedagógusok dramatizálással készítsék elő a délutáni télüző programunkat. A farsang a vidámság, jókedv jegyében teljék.

Délután elevenítsük fel a télüző népszokást-. Egy busó álarcba bújt felnőtt hívja a gyerekeket

hangos kerepeléssel a tél űzésére. Hozza magával a korábban elkészített kiszebábót is.

A gyerekek jó melegen legyenek felöltözve. Az otthon elkészített zeneszerszámokat vegyék a kezükbe, majd a busó vezetésével az előre megtervezett úton haladjanak végig dobolva, kerepelve, kiabálva. A télűzés céljából. Visszaérve a busó a kijelölt helyen elégeti a kiszebábót. Ahogy elég a kiszebáb beköszönt hozzánk a tavasztündér. Dramatikus játékokkal, előadással köszönhetik a nagyobb gyerekek az óvónénikkel. A tavasztündér ezért cserébe átadja a virágkoszorút.

Gyógytea fogyasztása után nézzük meg az óvoda néptáncsoportjának farsangi előadását.

Zacskóba gyűjtsünk hamut és a nagyobb csoportosokkal, az előre megtervezett úton, járművekkel menjünk el a Tisza folyóhoz. Az úton a szántóföldekre szórjanak hamuból, ezzel is elűzve a rossz termést és kérve az idei termés bőségét.

A Tiszánál dobják bele a virágkoszorút a folyóba, azt kívánva, hogy vizeink mindig ilyen „életvidámak” és tiszta vizűek legyenek.

Vihetünk az óvodába vízmintát és összehasonlíthatjuk a folyó vizét a csapvízzel.

E nap eseményeiről rendezzünk rajzversenyt.

Kapcsolódó tevékenység:

Ének-zene:

- A A A a farsangi napokba
- Itt a farsang
- Farsang napján vígan élünk
- Brumm brumm Brúnó
- táncmozdulatokkal kísért népzene

Irodalom:

- Szepesi A.: A bohóc

A TÉLI TEVÉKENYSÉGEK EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE

-JÓL SIKERÜLT:

-PROBLÉMÁT OKOZOTT:

-VÁLTOZTATÁS:

TAVASZ – NYÁR

„Tavaszi szél vizet áraszt, virágom, virágom. Minden madár társat választ virágom, virágom.”

(Népköltés – részlet)

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer</u> <u>Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
<p>Időjárás változásainak figyelemmel kísérése, jelölése. Kirándulás a szülőkkel (minden évszakban ugyanoda) Halastóhoz.</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -útvonal megtervezése -túra szabályainak megbeszélése -felnőtt felügyelet biztosítása -túrához szükséges kellékek elkészítése <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -az évszak változásának megfigyelése -időjárás, természetbeli változások -az éledő növény és állatvilág megfigyelése -tavaszi zsongás a természetben -madarak és fák kapcsolata -természetet károsító anyagok észrevétele, összegyűjtése <p><u>-Utómunkálat:</u></p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné <p><u>Napraforgó csoport:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Csapó Erika -Berényi Boglárka <p><u>Katica csoport:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Lajos Jánosné -Tóth Margit -Gyöngyi <p><u>Pillangó csoport:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Kátai B. Istvánné 	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei</p>	<p>Március</p> <p>-alkalomszerű</p>	<p><u>Módszer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> beszélgetés magyarázat megfigyelés <p><u>Eszköz:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> --hátizsák -távcső -nagyító gumikesztyű szemeteszáskák -iszap -üvegvad -víz -faros lemez -olajfesték -kötél -karó 	<p>Akkor leszünk elégedettek, ha a gyermekek a táj, rét, halastó jellegzetes élővilágát megfigyelik, évszakonkénti változásait összehasonlítják. Tapasztalatot szereznek a felhők mozgásáról, színeiről, formáiról. Gyakorolják a helyes viselkedést közlekedés közben, és a szabad természetben. Kialakul a gyermek és a természeti környezet kapcsolatában a pozitív érzelmi viszony a természet értékei, szépségei és problémái iránt. Fogékony és nyitott személyiséggé alakulnak. Milyen változásokat tapasztalunk? Azonosítják a természetidegen tárgyakat. (amennyiben találunk, miért kerülhetett oda).</p>

-élmények lerajzolása, festése -fotóalbum készítése	-Tóth Zoltánné				
---	-------------------	--	--	--	--

Instrukció:

Figyeljük meg a tavasz jellegzetes jegyeit!(Időjárás, természet változásait, éledő növény és állatvilág...)

Nagyítóval már láthatjuk a kis bogarak szorgoskodását, újra mozgalmassá vált a halastó körüli élet. Hallhatjuk a tavasz hírnökeinek hangját.

Megfigyelhetjük az újra benépesített halastó vízi életét. Felügyelettel részt vehetünk haletetésben.

Hasonlítsuk össze, hogy most milyen formában láthatjuk az állatok lábnyomait.

Távcső segítségével figyeljük meg a madarak életét. Hol és milyen fészket készítenek? Megérkeztek-e már a vándormadarak?

Milyen kapcsolat van a fa és a madár között?

Észrevételeinkről fotók segítségével készítsünk albumot.

Egy üvegben iszapot vigyünk az óvodába, mely a következő kísérlethez szükséges.

Kísérlet:

Az iszapra vizet öntünk. Az üveggád az iszapban lévő petékből kikelt tócsarákokkal népesül be. Figyeljük meg a rákocskákat nagyítóval. A tócsarák petéi az iszapban évekig megtartják életképességüket, akkor is ha az iszap kiszárad, vagy befagy.

Az óvodában az időjárás folyamatos megfigyelése végett készítsük el a „Tréfás meteorológus csacsit”:

A „meteorológus csacsi” alakját faros lemezből kivágjuk, majd kifestjük. A farka egy darab kötél. Ez az időjárás jelző. Földbe vert karóra erősítsük a figurát.

A következő tréfás versike ad útmutatást az időjárás meghatározásához:

Csacsi farka száraz,
szép időre várhatsz,
Csacsi farka nedves,
nyissál ernyőt kedves,
Csacsi farka meg-meg lódul,
az idő szelesre fordul.
Nem látod a csacsi farkát,
kőd van biztos, vagy ellopták.

Kapcsolódó tevékenység:
Irodalom:

-versek, mesék a tavaszról
 -Weöres S.:Tavaszköszöntő
 -Áprily Lajos: Tavaszodik
Ének-zene:
 -Gólya-gólya...
 -Fecskét látok...
 -Zelk Zoltán:Tavaszi dal

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
<p>Kerti munka beindítása, veteményezés, palántázás.</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-eszközök előkészítése -kis kert felásása, veteményezésre való elkészítése</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-a föld elsimítása gereblyével -barázdák kijelölése -különböző magok elveteményezése (kukorica, borsó, bab, retek) -karalábé...stb. palánta elültetése -kis pálcával a területek megjelölése -locsolás</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-szerszámok eltisztítása helyre rakása -kis kertünk folyamatos gondozása</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei</p>	<p>Március</p>	<p><u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés</p> <p><u>Eszköz:</u> -kerti szerszámok -gereblyék, -talicskák, -lapátok, -vödörök, -vetemény magok -palánták</p>	<p>Akkor leszünk elégedettek, ha a gyermekek észre veszik a tavaszi munkák szükségességét. Megismerik, az évszakra jellemző munkatevékenységeket. Vigyáznak egymásra munkavégzés közben. Érzékelik a föld illatát. Tapasztalatot szereznek tapintással a magvak felületéről. Helyesen használják a kerti szerszámokat. Megismerkednek a gazdaságos öntözéssel. Megértik, hogy a növényeket óvjuk, és nem tapossuk ki. Növényvédelem. Ismereteket szereznek, arról hogy vannak a növények között is olyanok, melyek egymás mellett jobban fejlődnek – barátok (bab-borsó)</p>

(kapálás, gyomlálás, locsolás, „betakarítás”)	<u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné				
---	--	--	--	--	--

Instrukció:

Minden csoport jelöljön ki magának egy területet, melyet meg fog munkálni, majd veteményezni fog bele. Az óvónő vezetésével különböző magokat, palántákat helyezünk el. Veteményezés, palántálás után locsoljuk meg a földet. Minden csoport felelős a saját területéért, gondozásáért.

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer</u> <u>Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
Víz világnapja Március 22. <u>-Előkészítő munka:</u> -szükséges eszközök bemutatása -uszodai látogatás megszervezése -felnőtt felügyelet megszervezése <u>-Lebonyolítás:</u> -játékos tapasztalatszerzés a vízről közvetlen környezetben (babafürdetés, mosogatás, hajó úsztatás, szappanbuborék fújása) -Életelemlünk a víz: <u>1. Növények</u> -virágok locsolása -a növények víztartalmának	A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai <u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálkás Györgyi -Bánfi Tiborné <u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka <u>Katica csoport:</u>	A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei	Március 22.	<u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés ellenőrzés játékos cselekedtetés <u>Eszköz:</u> -fürdőedény -babák -kis hajó szappanbuborék fújó -törölőruha, törölköző -locsoló gyümölcsök madáritatók -talajminták -poharak fényképező gép	Akkor leszünk elégedettek, ha a gyerekek megtapasztalják, hogy a víz létfontosságú elem az ember, az állat és a növény számára. Tudatosodik bennük, hogy a vizet nem csak ivásra, tisztálkodásra használjuk, s az is, hogy szervezetünk is tartalmaz vizet. Megismerkednek, azzal hogy a víz, mint létfontosságú természeti erőforrásunk, takarékoskodni kell vele. Vigyáznak vizeink tisztaságára, nem szennyeznek, mert minden élőlény számára létfontosságú. Megismerkednek a talajt szennyező anyagokkal. Ismeretet szereznek a

<p>megtapasztalása (gyümölcsdarabolás)</p> <p><u>2. Állatok</u> --akvárium tisztítás -madáritató kihelyezése</p> <p><u>3. Emberek</u> -ivás -tisztálkodás -takarékoság</p> <p>-Játékos kísérletek, megfigyelések a vízzel -víz és talaj -víz, mint életfeltétel -víz és párolgás -vízzel telt pohár, mint zeneszerszám</p> <p>-Kirándulás az uszodába</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-kísérleti eredmények, megbeszélése, megfigyelése -A víz világnapján játékos vetélkedő a nagyobb gyerekek számára „víz album” készítése a tapasztalatokról</p>	<p>-Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó</u> <u>csoport:</u> -Káta B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>				<p>víz szennyeződésének feltehető okairól. Óvják környezetünk értékeit.</p>
---	--	--	--	--	---

Instrukció:

A víz világnapjához közeledve, a „vizitündér” keresése legyen a cél. Játékainkban, sétáinkban hol találjuk, miért fontos számunkra a jelenléte?

Mutassunk rá, hogy a környezetünkben mindenütt jelen van, megtalálható, létfontosságú elem.

Találkozhatunk vele babafürdetéskor, akvárium tisztításakor, madáritató vízcseréjénél, virág locsolásakor, tócsákban, de a tükörrre lehelve pára formájában is.

Mutassunk rá a víz szépségére, de elszomorító látványára is, amikor a víz szennyezettségét mutatjuk meg a talajmintákkal végzett kísérletek során.

Kísérleti lehetőségek:

-Különböző helyekről begyűjtött talajok vizsgálata (víz átérésztése, ülepedése, a talajok bevetése azonos maggal).

-Különbéféle vízminta gyűjtése, szűrése, szennyeződések megállapítása.

Különböző talajmintákat engedjük fel vízzel és leülepedés után összehasonlításokat végezhetünk.

Láttassuk meg, hogy vizeink szennyezettsége hogyan a hat a növényekre, állatokra, emberekre.

-Megfestett vízbe tegyünk növényt, és a növény felszívja.

Vigyáznunk kell mi kerül a talajba!

Kellemes élmény ha a vizet a poharakba öntjük és zeneszerszámként használjuk.- Hallhatunk magas és mély hangokat.

Mutassunk rá a vízzel való takarékoságra is annak fontosságára.

Örömet, játékot is jelent az ember számára víz! Szervezzünk kirándulást uszodába.

A sok tapasztalatszerzés után, rendezzünk játékos vetélkedőt a nagyobb gyerekek számára, ahol megmutathatják azt a tudást amit a vízzel kapcsolatos tevékenységek során szereztek.

Készítsünk „víz albumot” az élményeinkről.

Kapcsolódó tevékenység:
Irodalom:

-mese: Tasnádi Éva: Borika fája

-vers: Szalai Borbála: Papírhajó

Ének-zene:

-Mély kútba

-Szár az tónak

Matematika:

-Mérések úrtartalommal

-Téri irányokról tapasztalatgyűjtés

Vizuális:

-Papírhajó hajtogatása

-szívószállal fűjt festés

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
Tavaszi megfigyelések vizsgálódások Kísérleti lehetőség 1.-Apró magok megfigyelése nagyítóval Nagyító készítése	A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai	A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei	Április	<u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés tevékenykedtetés <u>Eszköz:</u> -pohár	Akkor leszünk elégedettek, ha a gyerekek a „nagyító” segítségével végigkísérik a magok fejlődését.

<p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-eszközök előkészítése -tevékenység megbeszélése</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-kísérlet elvégzése -tevékenység kipróbálása</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-látottak megbeszélése, elemzése</p>	<p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>			<p>-folpack -gumigyűrű gabona- szemek virágmag- vak</p>	
--	---	--	--	---	--

Instrukció:

A pohár aljára apró magot helyezettek el, majd folpack-kal kell lefedni. Az egészet gumigyűrűvel rögzítjük. Egy kis bemélyedést képezünk a tetején, amibe vizet töltünk. Amikor a pohárba nézünk, azt tapasztaljuk, hogy a víz kinagyítja a magokat. Nagyító szerepét töltjük be. Érdekes kis játék.

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
-------------------------------------	----------------	-----------------	----------------	-----------------------	------------------------

<p>Tavaszi megfigyelések vizsgálódások Kísérleti lehetőség</p> <p>2.-Hagymavár készítése</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-eszközök előkészítése -tevékenység megbeszélése</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-a tevékenység összeállítása</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-folyamatos megfigyelés -tapasztalatok megbeszélése -változások rajzzal való rögzítése</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei</p>	<p>Április</p>	<p><u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés tevékenykedtetés</p> <p><u>Eszköz:</u> -fóliazacskó komposztált talaj dughagyma</p>	<p>Akkor leszünk elégedettek, ha a gyerekek, érzékelik, hogy a növények fejlődéséhez milyen életfeltételek szükségesek. Végig kísérik a dughagyma fejlődésének lépéseit, kísérlet során.</p>
<p>Instrukció: Fóliazacskóba nedves, komposztált talajt kell tenni, majd lezárjuk. Lyukakat vágunk elszórtan, és a lyukakba dugjuk a dughagymákat.</p>					

Élményközpontú Tevékenységek	Felelős	Érintett	Időpont	Módszer Eszköz	Elvárt eredmény
---------------------------------	---------	----------	---------	-------------------	-----------------

<p>Tavaszi megfigyelések vizsgálódások Kísérleti lehetőség</p> <p>3.-Hernyó fejlődésének megfigyelése</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-eszközök előkészítése -tevékenység megbeszélése</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-a tevékenység összeállítása</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-folyamatos megfigyelés -tapasztalatok megbeszélése</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei</p>	<p>Április</p>	<p><u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés tevékenykedtetés</p> <p><u>Eszköz:</u> -papírdoboz -üveglap -hernyók és levelek</p>	<p>Akkor leszünk elégedettek, ha a gyermekek nyomon tudják követni a hernyó átalakulását.</p>
<p><u>Instrukció:</u></p> <p>Hernyót néhány levéllel együtt papírdobozba teszünk, majd üveglappal lefedünk</p>					

(levegőtétésről gondoskodva).

Árnyékos helyre helyezük és naponta gondoskodjunk friss levélről. A hernyó rövid időn belül bebábozódik, majd a bából lepke bújik ki.

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
<p>Föld napja Április 22.</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-kerti szerszámok előkészítése -palánta, fa csemete beszerzése -sziklakerti kövek, növények beszerzése -túra útvonalának megtervezése, eszközeinek előkészítése -felnőtt felügyelet biztosítása</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>udvari játékok karbantartása -füves területek gereblyézése -fák, bokrok metszése -növényi hulladékok komposztba hordása -sziklakerti növények ültetése -virágpalánta ültetése virágládába -facsemete ültetése -gyalogtúra közbeni vizsgálódások</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-az elültetett növények folyamatos gondozása</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pálinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei</p>	<p>Április 22.</p>	<p><u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat vizsgálódások tevékenykedtetés</p> <p><u>Eszköz:</u> -kerti szerszámok -palánta -fa csemete -sziklakerti kövek, növényeket -túrához: -hátizsák -nagyító</p>	<p>Akkor leszünk elégedettek, ha a gyermekeknek a közös munkálódás során erősödik a cselekvési és magatartási mintáik. Gyermekeken keresztül alakul a család szemlélete. Tudatosodik a gyerekekben, hogy tiszta környezetben egészségesebb az élet. Saját növényünk fejlődését figyelemmel kísérik, gondozzák. Tapasztalatot szereznek az ültetés és a gondozás közben a növények fejlődésének külső feltételeiről. Gyakorolják a természetben történő kulturált étkezést.(nem hagyunk magunk után szemetet.) Megismerkednek a túrázás szabályaival. (hol közlekedünk)</p>

-gyűjtött kincsek elhelyezése a természetpolcon -vizsgálati eredmények megbeszélése	Zoltánné				
--	----------	--	--	--	--

Instrukció:

A „Föld napi” program középpontjába állítsuk a családdal való együttműködést. A jeles napon kezdjük a munkamegosztással a feladatot. Beszéljük meg ki mit vállal?(udvari játékok rendbetartása, virágültetés, fák- bokrok metszése, sziklakert elkészítése, növényi részek gerezblézése, komposztba hordása)

Tudatosítjuk, hogy azért ültetünk növényeket, hogy a Földünk minél tovább zöld maradjon.

A munka befejeztével a szülők által elkészített paprikás krumpli mindenkinek jól fog esni.

Programunkat folytatjuk a következő héten, hirdessünk „Egy szülő-egy palánta” akciót.

A szülők ha gyermekeikért jönnek, hozzanak egy virágpalántát, amit közösen virágládákba ültetnek, ezzel is szépítve környezetünket. A gyerekek így szívesen részt vesznek a gondozásukba.

Szervezzünk gyalogtúrát, ahol nagyító segítségével vizsgálódásokat végezhetünk Földünkről. (milyen élőlények népesítik be, milyen talajmintákat láthatunk, meghallgathatjuk természet hangjait)

A túra alkalmával készítsünk levegőszennyezettségi térképet, az útvonalról. A tapasztalatokat beszéljük meg (miért ott a szennyezettebb?)

A tevékenységekről készített fényképeket fűzzük albumba, s mindennapjainkban térjen vissza a környezetünk tisztán tartása, a róla való gondoskodás.

A jeles nap alkalmával ültessen minden csoport egy facsometét és folyamatosan gondozza.

Kapcsolódó tevékenység:
Vizuális:

-földgömb kasírozása

Irodalom:

-Mese: Fésűs Éva: Mókus Péter kiskertje

Ének-zene:

-Bújj, bújj zöld ág

-természet hangjainak megfigyelése

Matematika:

-Összehasonlítások, mérések, relációk alkalmazása

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
Nyári megfigyelések, vizsgálódások Katicabogár	A tevékenységet végző	A tevékenységet végző	Május-Június-alkalomsze	<u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés	Akkor leszünk elégedettek, ha a gyermekek megfigyelik a katicabogarak

TÁMOP-3.1.4/08/2 –2008-0136

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap támogatásával valósul meg

A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS BEVEZETÉSE A CSONGRÁDI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA INTÉZMÉNYEIBEN

<p>táplálkozásának megfigyelése</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-eszközök előkészítése</p> <p>-katicabogár tulajdonságainak, életmódjának felelevenítése</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-katicabogarak beszerzése</p> <p>-kísérlet elvégzése</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-tevékenység folyamatos megfigyelése</p> <p>-katicabogarak elengedése a szabadba</p>	<p>óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u></p> <p>-Szabóné Pálinkás Györgyi</p> <p>-Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u></p> <p>-Csapó Erika</p> <p>-Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u></p> <p>-Lajos Jánosné</p> <p>-Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u></p> <p>-Káta Istvánné</p> <p>-Tóth Zoltánné</p>	<p>óvodai csoport gyermekei</p>	<p>rú</p>	<p>tevékenykedtetés</p> <p><u>Eszköz:</u></p> <p>befőttesüveg</p> <p>-levéltetves ág katicabogarak</p> <p>-géz nagyító</p>	<p>táplálék fogyasztását. Megtapasztalják a növényvédelemben betöltött szerepét.</p>
--	---	---------------------------------	-----------	--	--

Instrukció:

Az üvegbe helyezzük a levél tetves ágat és a katicákat. Gézzel lezárjuk az üveget. 2-3 napig megfigyeljük a változásokat, majd elengedjük a katicabogarakat a szabadba. A levéltetveket megfigyelhetjük nagyítóval.

Kapcsolódó tevékenység:

Ének-zene:

-Katalinka szállj el...

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
<p>Környezetvédelmi világnap Június 5.</p> <p><u>-Előkészítő munka:</u></p> <p>-családok mozgósítása -vegyesboltba látogatás megszervezése -autóbusz igénylése a szeméttelre -felnőtt felügyelet biztosítása</p> <p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-a család „egy napi szemete” -hulladék szelektív válogatása -kiállítás környezetbarát termékekből -látogatás a vegyesboltba (környezetbarát termékek keresése) -a falvak, városok szemete, látogatás a szeméttelre</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-újrapaír készítése -a továbbiakban szelektív hulladékgyűjtés</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport, óvodapedagógusai</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pállinkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Kátai B. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>	<p>A tevékenységet végző óvodai csoport gyermekei</p>	<p>Június 5.</p>	<p><u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázattal történő bemutatás összehasonlítás tevékenykedtetés</p> <p><u>Eszköz:</u> -papír -víz -tepsi -szemét begyűjtése szúnyogháló nyújtófa gumikesztyű</p>	<p>Akkor leszünk elégedettek, ha a gyermekek érzékelik, hogy van olyan hulladék, amely újra hasznosítható. A hulladékok szelektív gyűjtésével, kevesebb szemetet termelünk. Megismerkednek vásárlási szokásokkal s ezáltal a családok szemlélete is formálódik. Megtapasztalják, hogy mennyi szemét halmozódik fel körülöttünk. Gyakorolják a járművön való helyes közlekedést. Megismerkednek az újrahasznosítás lehetőségeivel, a takarékosági szokásokkal. Fejlődik környezettel kapcsolatos magatartásuk, közvetlen környezetüket óvják, védik.</p>

Instrukció:

Kérjük meg a családokat, hogy hozzák be egy napi szemetüket. A papírokról, flakonokról, konzervdobozokról ismerethez, szemléletváltozáshoz segíthetjük a gyerekeket.

A szeméthalmazból védőkesztyű segítségével válogassuk szét a szemetet szelektíven.

Vetessük észre a környezetbarát jelzést, azt külön csoportba tegyük.

Beszélgessünk a munka alatt az anyagok tulajdonságairól. Ragasztással, válogatással készítsünk „szemétvárost”, hangszereket. Ezekből rendezzünk kiállítást.

Otthon is lehet készíteni hangszereket, ezt is ki lehet állítani. A munka végeztével, alapos kézmosás és a hulladék elszállítása fontos.

Szervezzünk másnap vegyesboltba látogatást. Keressük a megismert jelzést, nézzük meg melyikből van több.

Tudatosítsuk, miért jó ha ezeket vásároljuk.

Szemétkerakóra is szervezzünk kirándulást autóbusszal. A rendezett város és falu után megdöbbenő lesz a látvány, hogy mennyi szemet vesz bennünket körül.

Tudunk-e ellene tenni? Mit tehetünk érte? (vásárlási szokás felelevenítése)

Újrahasznosítható termékeket vásároljunk!

Készítsünk újrapapírt az óvodában. A papírt tépjük szép, áztassuk be, turmixoljuk össze.

A masszát tepsiben lévő szúnyoghálóra tegyük, nyújtófával préseljük ki a vizet, s száradás után készítsünk képeslapot a szülőknek.

Kapcsolódó tevékenység:
Ének-zene:

-hulladék hangjainak

-Hej vára...

Vizuális:

-”szemétváros” készítése nyírással, ragasztással

Irodalom:

-Vers: Nemes N. Ágnes: Kukások

Matematika:

-halmazok létrehozása válogatással

-számlálás

-összehasonlítás, becslés

<u>Élményközpontú Tevékenységek</u>	<u>Felelős</u>	<u>Érintett</u>	<u>Időpont</u>	<u>Módszer Eszköz</u>	<u>Elvárt eredmény</u>
Foglalkoztatási, tevékenykedtetési lehetőségek <u>-Előkészítő munka:</u> -eszközök előkészítése -hely biztosítása	A tevékeny- séget végző óvodai csoport, óvodape- dagógusa	A tevé- keny- séget végző óvodai csoport gyerme- kei	Nyári hóna- pok- -folya- matos, -alka-	<u>Módszer:</u> beszélgetés magyarázat megfigyelés tevékeny- kedtetés megtapasztalás	Akkor leszünk elégedettek, ha a gyermekek megfigyelik az élő rovarokat, s utána azokat visszaengedik a természetbe. A különféle állatok-

<p><u>-Lebonyolítás:</u></p> <p>-rovarcsapdák készítése -szivárvány előidézése buborékfújással -homokozás, sarazás -légfürdőzés, napfürdőzés -felhőles fantázia játék</p> <p><u>-Utómunkálat:</u></p> <p>-rovarok visszaengedése a természetbe -a tevékenységek végzése-folyamatos -tapasztalatok megbeszélése</p>	<p>i</p> <p><u>Nyuszi csoport:</u> -Szabóné Pál linkás Györgyi -Bánfi Tiborné</p> <p><u>Napraforgó csoport:</u> -Csapó Erika -Berényi Boglárka</p> <p><u>Katica csoport:</u> -Lajos Jánosné -Tóth Margit Gyöngyi</p> <p><u>Pillangó csoport:</u> -Káta I. Istvánné -Tóth Zoltánné</p>		lom-szerű	<p><u>Eszköz:</u></p> <p>-ágak, falevelek -homok -víz buborékfújó -lapát -gyékény, pléd</p>	csiga, rovarok-mozgásainak, táplálkozásának szokásairól tapasztalatot szereznek. Rácsodálkoznak a napfény és a vízcseppek által létrejött színekre. Homokozás, sarazás közben vigyáznak egymás testi épségére. A felhők mozgásának, színének megfigyelésével fantáziaképeket jelenítenek meg.
--	---	--	-----------	---	---

Instrukció:

A szabad levegőn töltött időt hasznosan is kihasználhatjuk.

-Készítsünk ágak(melyek már letörtek) és levelek, növényi részek(elhalt) segítségével rovarcsapdát. A rovarokat megfigyelhetjük nagyító segítségével. Hogyan mozog? Van-e szárnya? Hány lába van?...stb.:

A vizsgálódás után a rovarokat engedjük vissza a szabadba.

-Kellemes időtöltés a szappanbuborékok fújása. Ha nap felé fordulunk, a buborékokon megtörlik a fény és a szivárvány gyönyörű színeit, figyelhetjük meg.

Jó időben terítsünk a fűre plédet, kérjük meg a gyerekeket, hogy feküdjenek a hátukra és nézzék meg a felhőket. Milyen formára emlékezteti őket? (fantáziajáték) Merre mozognak a felhők?

Szép időben minél többet tartózkodjunk a szabadban, használjuk ki a légfürdőzés és napfürdőzés lehetőségeit.

A napon tartózkodás szabályait tartsuk be. 11 óra és 15 óra között ne tartózkodjunk a

szabadban.

Biztosítsuk a homokozás és a sarazás lehetőségét. Tapasztalják meg a gyerekek, hogy a vízzel formálhatóvá válik a homok. Készítsenek ez által építményeket, formákat, melyek szerepjátékban felhasználhatóak. (fagyalt...)

Kapcsolódó tevékenységek:

Ének-zene:

-Katalinka...

-Csiga-biga...

-Süss fel...

Matematika:

-gömb formájának felismerése

összehasonlítások, relációk alkalmazása, számlálás

A TAVASZI-NYÁRI TEVÉKENYSÉGEK EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE

Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása

postai cím: 6640 Csongrád Kossuth tér 7.

telefon: +36 (63) 571-946

web: www.csongradikisterseg.hu

TÁMOP-3.1.4/08/2 –2008-0136

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap támogatásával valósul meg

A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS BEVEZETÉSE A CSONGRÁDI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA INTÉZMÉNYEIBEN

-JÓL SIKERÜLT:

-PROBLÉMÁT OKOZOTT:

-VÁLTOZTATÁS:

Utószó

Az óvodai környezeti nevelés, alapozó jellegű, így meghatározható szerepet játszik az egyén környezetkultúrájának alakításában. A tanulás tartalma, vagyis a tapasztalatok és ismeretek elsősorban a gyermek közvetlen társadalmi-, természeti környezetéből származnak.

Magukba foglalják azokat a magatartási formákat, viselkedési szokásokat, erkölcsi tulajdonságokat is, amelyek kialakítása ebben az életkorban kívánatos.

A környezeti nevelés „játszani hív” hiszen az óvodás, életkori sajátossága az, hogy játszik, és a körülötte lévő világgal így ismerkedik. Játékos feladatokkal, óvónő által kezdeményezett tanulási szituációkkal, becsalogatja a fejlődés, a táplálkozás a tisztálkodás, a sport világába, gondolatokat ébresztve a környezet, a közlekedés, az illem a veszélyes helyzetek témaköréből. A gyerekek tapasztalatokat gyűjthetnek játszva, beszélgetve, rajzolva, festve, tréfás feladatok megoldása közben, hogy boldogabbak legyenek, hogy másként viszonyuljanak önmagukhoz, a többi emberhez, és általában a világhoz. Ahol van idő, türelem, ahol a gyerek az egész napját átszöheti a játék, ahol a puszta létével nem zavar, ahol a gyerekek helye van a közösségben, ott a gyermek egészségesen fejlődik, ott a gyerek

"a rám is szükség van érzésével" ébred. A közösen megoldott megbeszélte játékos feladatok, az egész napi közös tevékenységek, segítenek már csírájában jóra fordítani a gondokat. Az (városi-falusi) szobákba, a természetsarkokba becsempészhajjuk a természet kicsiny darabjait. Növényekkel gazdagon díszíthetjük a csoportszobákat, megtalálható az akvárium, a zöld sarok, ahol mindig csírázik, hajt, zöldell valamilyen növényke.

A gyerekeknek az óvodába lépés pillanatától lehetősége van ezek megfigyelésére, és cselekvően részt venni gondozásukban.

A környezeti nevelés nem korlátozódik a csoportszobán belüli foglalkozásokra, hiszen áthatja az óvodai élet egészét. Ha ezt a folyamatot az óvodapedagógus körültekintően tervezi meg, akkor a gyermekeknek lehetőségük van sokféle újabb felfedezésre, ösztönző tapasztalatszerzésre, közben fejlődik megfigyelő- gondolkodási, a beszédmegértő és nyelvi kifejezőképességük, formálódik társas kapcsolatuk. A természet szépségének megláttatása pedig alapozza a természet iránti vonzódásukat, így azt szerető, tisztelő, értékeit megbecsülő, azokat védő emberré válik.

Mindazt az értéket és szépséget, amit évmilliókon át a természet ránk hagyott, feladatunk megőrizni, védeni. Eközben kötelességünk fejlődni, az életünket jobbra tenni, a gazdálkodásunkat, a környezetünk védelmét és a másokért érzett felelősségünket egyszerre megvalósítani. Ez a fenntartható fejlődés.

Ezt azonban magunknak is nap, mint nap tanulnunk kell, és annak érdekében, hogy a jövőben is így legyen, meg kell tanítanunk erre a gyermekeinket is. Minél előbb, annál jobb, és annál eredményesebb ez a törekvésünk. Most kell elkezdni, hogy tudásunkat, félelmeinket, vágyainkat, akár a legkisebbeknek is átadva, felnőttekké neveljük őket.